



Aktsomhetsvurderinger for bærekraftig
forretningspraksis

Redegjørelse rapporteringsåret 2023

for AGRA

□

*Etisk handel Norge har vurdert at rapporten til AGRA oppfyller våre krav til basisnivå.
Les mer om basisnivå **her**.*



Til lesere av rapporten

Næringslivet og offentlig sektor har stor påvirkning på mennesker, samfunn, miljø, klima og dyr og kan både bidra positivt til utvikling, men også medvirke negativt og forårsake skade. Virksomheter har derfor en nøkkelrolle i å oppnå FNs bærekraftsmål og Parisavtalens 1,5 graders mål.

Denne rapporten kan brukes som redegjørelse etter åpenhetsloven, men rapporten favner bredere med klima og miljø, sirkulærøkonomi og antikorrupsjon. Våre medlemmer er forpliktet til å jobbe med aktsomhetsvurderinger og årlig rapportere på arbeidet. Medlemmer i Etisk handel Norge som er på Basisnivå1 oppfyller også åpenhetslovens aktsomhetsvurderingsplikt, og delvis informasjonsplikten.

OECDs begrep Responsible Business Conduct er det vi i Etisk handel Norge kaller for bærekraftig forretningspraksis. Den systematiske innsatsen virksomheter gjør for å kartlegge, forebygge, begrense og gjøre rede for hvordan de håndterer risiko for negativ påvirkning, samt rette opp skade for mennesker, dyr, samfunn og miljø – kalles aktsomhetsvurderinger (due diligence). Virksomheter over en viss størrelse er gjennom åpenhetsloven pålagt å gjøre aktsomhetsvurderinger på menneskerettigheter. Alle virksomheter, uavhengig av størrelse, er av norske myndigheter forventet å gjøre aktsomhetsvurderinger også på samfunn, miljø og dyr og etterleve FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Dette gjelder både næringsliv, offentlig sektor og organisasjoner.

Etisk handel Norges prinsipper (vår Code of Conduct) for bærekraftig forretningspraksis dekker områdene anstendig arbeid, menneskerettigheter, miljø/klima, antikorrupsjon og dyrevelferd. Rapporten viser åpenhet om hvordan virksomheten arbeider med aktsomhetsvurderinger i tråd med UNGP og OECDs retningslinjer. Alle medlemsrapportene gjøres offentlig tilgjengelig på Etisk handel Norges hjemmesider.

Heidi Furustøl

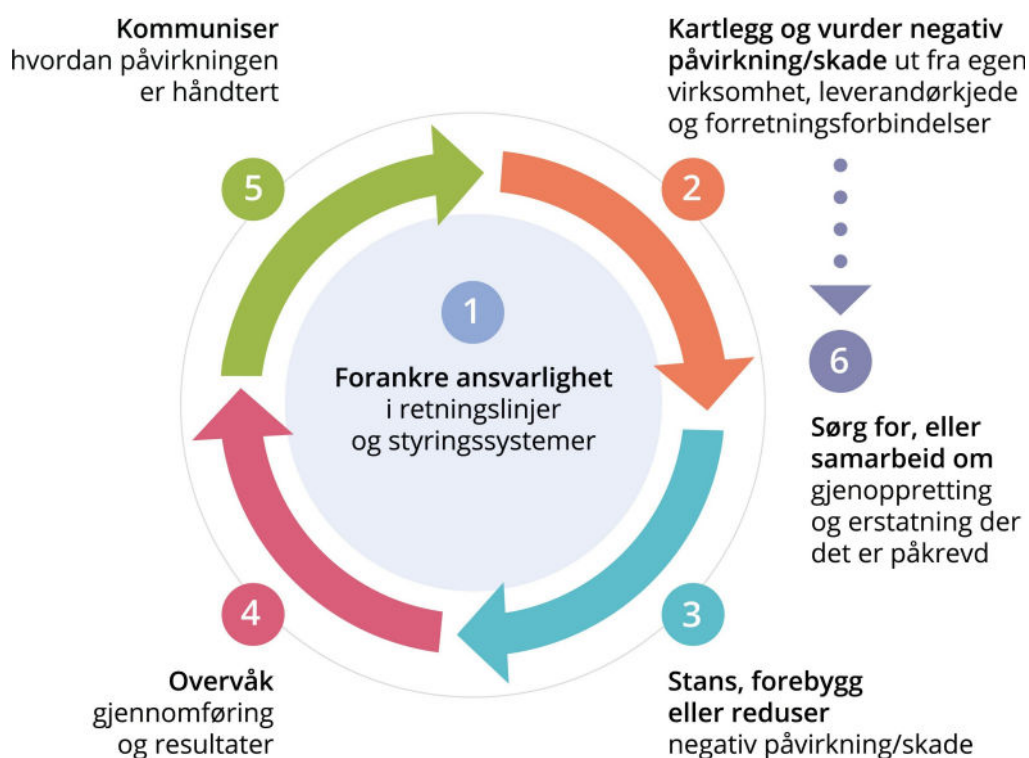
Daglig leder

Etisk handel Norge

Aktsomhetsvurderinger

Denne rapporten er bygget rundt FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og OECDs modell for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv.

Modellen har seks trinn som beskriver hvordan virksomheter kan jobbe for mer ansvarlig og bærekraftig forretningspraksis. Å være god på aktsomhetsvurderinger betyr ikke at en virksomhet ikke har negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, men heller at virksomheten er åpen og ærlig om utfordringer og håndterer dette på best mulig måte i samråd med sine interessenter. Denne rapporten er delt inn i kapitler basert på denne modellen.



Forord av daglig leder

Agras visjon er at vi skal gjøre det enklere for alle å leve et liv med god og bærekraftig mat hver dag. Det er slik vi vil vokse og skape verdier.

Vårt verdigrunnlag er langsiktighet, handlekraft og passion. Med evigheten som perspektiv, er det naturlig for oss å ta ansvar for dagens og fremtidige generasjoner.

Vi skal kontinuerlig forbedre våre produkters betydning for folkehelsen og vår påvirkning på mennesker og miljø i våre virksomheter og i vår leverandørkjede.

Dette er hovedområdene i vår bærekraftstrategi frem mot 2025.

Etikk og miljø i leverandørkjeden er et prioritert område og et kjent tema på interne møter, opplæringsdager og i dialogen med leverandørene.

Vårt løfte innen 2025 er å kontrollere og følge opp alle våre leverandører jevnlig og å bidra til et mer bærekraftig landbruk og fiske, anstendige arbeidsforhold og god dyrevelferd i leverandørkjeden.

Detaljerte aktivitetsplaner for å nå dette målet vedtas og følges opp av toppledelse og eiere to ganger i året.

Vi benytter en risikobasert tilnærming til arbeidet med etikk og miljø og vi søker langsiktig og godt samarbeid med våre mange leverandører.

Medlemskapet i Etisk handel Norge gir Agra arenaer, diskusjoner og innsikt som skaper økt motivasjon og engasjement for arbeidet med leverandøroppfølging.

" Agras visjon er at vi skal gjøre det enklere for alle å leve et liv med god og bærekraftig mat hver dag. Det er slik vi vil vokse og skape verdier. "

Knut K. Heje
Konsernsjef Agra AS

Nøkkelinformasjon om virksomheten og leverandørkjeden

Nøkkelinformasjon om virksomheten

Navn på virksomheten

AGRA

Adresse hovedkontor

Sofienberggaten 19, Oslo Norge

Viktigste merker, produkter og tjenester

Mills, Melange, Soft Flora, Vita Hjertego`, Delikat, Olivero, Plantego, Rydbergs (SE), Lohmanders (SE), Fjällbrynt (SE), Stryhns (DK) Graasten (DK), K-salat (DK), Langelænder (DK), Jensen køkken (DK).

Beskrivelse av virksomhetens struktur

Agra er et skandinavisk, familieeid konsern som består av tre matvareprodusenter med kjente merkevarer i sine respektive markeder: Mills i Norge, Stryhns Gruppen i Danmark og Foodmark i Sverige.

Omsetning i rapporteringsåret (NOK)

5 178 756 000

Antall ansatte

966

Er virksomheten omfattet av åpenhetsloven?

Ja

Vesentlige organisatoriske endringer siden forrige rapportering og denne rapportens tidsperiode

Ingen vesentlige endringer.

Navn, tittel for kontaktperson for rapporten

Emilie Olderskog

E-post adresse for kontaktperson for rapporten

emilie.olderskog@agra.no

Informasjon om leverandørkjeden

Generell beskrivelse av virksomhetens innkjøpsmodell og leverandørkjede

Innkjøp er i Agra organisert som en konsernfunksjon. Dette innebærer at innkjøpsavdelingen har ansvar for innkjøp på tvers av alle selskaper og lokasjoner i konsernet. Avdelingen er organisert i tre kategoriteam med innkjøpere som har ansvar for ulike innkjøpskategorier innenfor hovedområdene råvarer, emballasje og indirekte varer og tjenester.

Innkjøperne jobber etter en veldefinert innkjøpsprosess med tydelige rutiner, retningslinjer og krav til innkjøpene. Det finnes prosedyrer som beskriver hvem som har ansvaret for de ulike delene av innkjøpsprosessen og som blant annet sikrer ivaretagelse av krav til etikk og miljø, inkludert aktsomhetsvurderinger rundt grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Arbeidet med utvelgelse, forhandling, kontraktsinngåelse og oppfølging av leverandører ledes av innkjøpsavdelingen, men gjennomføres i nært samarbeid med andre funksjoner i organisasjonen, slik som kvalitet, produksjon, produktutvikling, bærekraft og marketing.

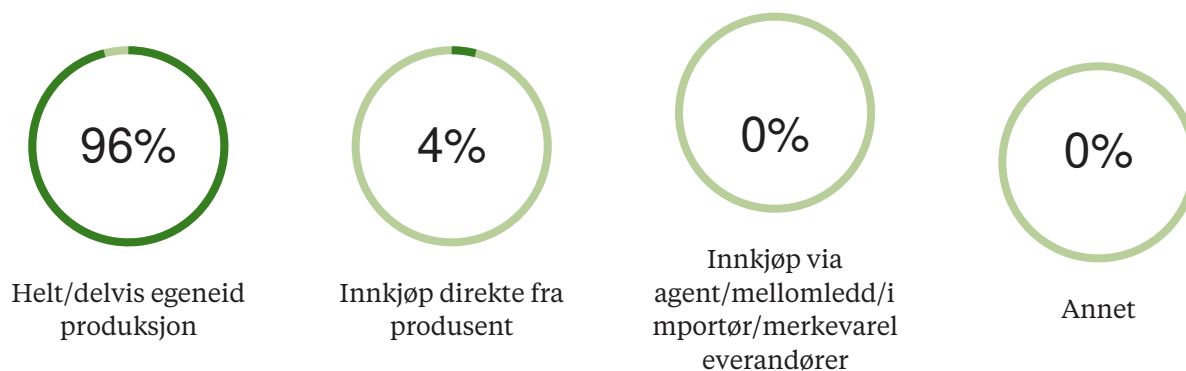
Antall leverandører som virksomheten har hatt kommersielle relasjoner med i rapporteringsåret

412

Kommentar til antall leverandører

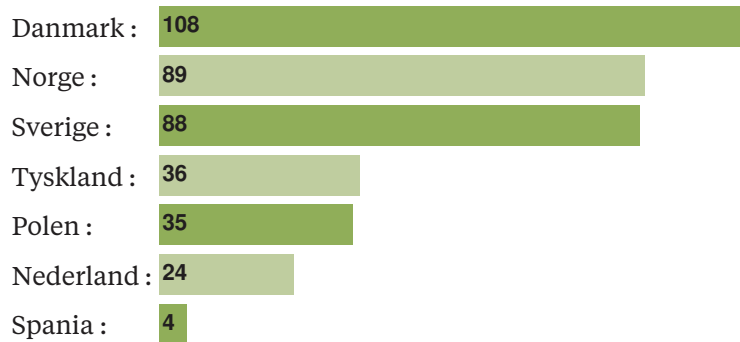
Dette gjelder de som leverer råvarer, emballasje eller ferdigvarer direkte til Agra. Noen av disse leverandørene er agenter som leverer råvarer og emballasje fra flere underleverandører.

Type innkjøp/ leverandørforhold



Agra kjøper inn en liten andel (4%) ferdige produkter som blir produsert av eksterne leverandører.

Liste over førsteleddsprodusenter per land



Oversikten viser antall leverandører som produserer til Agra basert på innkjøpsverdi og antall produsenter.

Oppgi antall arbeidere hos førsteleddsprodusenter som virksomheten har oversikt over, og hvor mange produsenter dette er basert på:

Antall arbeidere

66 000

Antall produsenter dette er basert på

250

Antall arbeidere per produsent (kalkulert snitt)

264

Kommentar til antall arbeidere

Antall arbeidere er basert på innrapportert data i Sedex.

Viktigste innsatsfaktorer/råvarer for produkter eller tjenester og geografi

Rapsolje	Sverige
Potet	Norge Sverige Den europeiske union
Reker	Danmark USA
Svinelever	Norge Den europeiske union
Eggeplomme	Norge Den europeiske union
Torskerogn	Norge
Sild	Norge

De største leverandørene har produksjon i Europa, fortrinnsvis i Skandinavia. Eksempelvis benyttes norske poteter, egg og svinelever i Norge, svenske i Sverige etc.

Er virksomheten leverandør til offentlig sektor?

Ja

Mål og fremdrift

Prosessmål og fremdrift i rapporteringsåret

1

Mål:

Egen årsplan 2023 for oppfølging av prioriterte høyriskoleleverandører (Sedex >5) er utarbeidet i samarbeid med hver strategisk innkjøper. Det skal gjennomføres dialogmøter med alle prioriterte leverandører, med fokus på risiko for brudd på COC.

Arbeidstid, fagforeninger og avfall/forurensing er topp 3 risikoområder i vår leverandørkjede.

Status:

Plan for oppfølging av høyriskoleleverandører ble fulgt, dialogmøter ble gjennomført og tiltak iverksatt.

Ingen konkrete brudd avdekket, men ærlig dialog med leverandører om at de ser høy risiko for brudd på samme risikoområder som oss.

2

Mål:

Implementere enhetlig Agra-prosess med tydelig ansvarsfordeling mellom konsernfunksjoner og selskapene for godkjenning, risikovurdering og oppfølging av leverandører, innen etikk og miljødimensjonen.

Status:

Prosess implementert og opplæring gjennomført i organisasjonen.

3

Mål:

Delta i relevante EHN-prosjekter og fora.

Status:

Ingen relevante prosjekter i 2023. Deltatt på EHN-seminar.

4

Mål:

Etablere prosess for effektiv benyttelse av Sedex for å følge opp høyriskoleleverandører, inklusive gjennomgang av eksterne revisjonsrapporter.

Status:

Prosess vedtatt. Kun høyriskoleleverandører prioriteres i Sedex.

5

Mål:

Etablere Agra høyriskoleleverandør handlingsplan 2024 for oppfølging og konkrete forbedringstiltak per selskap og kategori.

Status:

Plan for 2024 etablert.

MÅL FOR KOMMENDE ÅR

1

Egen årsplan 2024 for oppfølging av prioriterte høyrisikoleverandører (Sedex >5) er utarbeidet i samarbeid med hver strategisk innkjøper. Det skal gjennomføres dialogmøter med alle prioriterte leverandører, med fokus på risiko for brudd på COC. Konkrete prosjekter prioriteres i arbeidet.

Fagforeninger, lønn og tap av biodiversitet er topp 3 risikoområder i vår leverandørkjede.

2

Etablere systematisk kartlegging av alle kundekrav innen etikk og miljø og sikre compliance

3

Delta i relevante EHN-prosjekter og fora.

4

Etablere Agra høyrisikoleverandør handlingsplan 2025 for oppfølging og konkrete forbedringstiltak per selskap og kategori.



1

Forankring av bærekraft i virksomheten

Forankring av ansvarlighet knyttet til bærekraftig forretningspraksis i virksomheten handler om å ha strategier, planer, relevante policyer og retningslinjer for aktsomhetsvurderinger som er vedtatt av ledelsen. Disse bør omfatte hele virksomheten, samt virksomhetens leverandørkjede og forretningsforbindelser. Effektive styringssystemer for implementering er en forutsetning for å lykkes, og arbeidet med aktsomhetsvurderinger bør være en integrert del av virksomhetens forretningsdrift. Tydelige forventninger fra toppledelsen, samt tydelig plassering av ansvar innad i virksomheten for implementering av de ulike delene av aktsomhetsvurderinger er viktig. Alle involverte må vite hva de skal gjøre. Åpenhet om forpliktelser virksomheten har til seg selv, utfordringer de står overfor og hvordan dette håndteres, er vesentlig.

1.A Policy* for egen virksomhet

1.A.1 Lenke til offentlig tilgjengelig policy for egen virksomhet

www.agra.no har nå også engelsk versjon av policy for egen virksomhet, inkludert code of conduct.

1.A.2 Hva sier virksomheten offentlig om sine forpliktelser til å respektere mennesker, dyr, samfunn, miljø og klima?

Fra vår Bærekraftstrategi, som gjelder frem til 2025:

Etikk og miljø i leverandørkjeden

Alle våre leverandører kontrolleres og følges opp jevnlig.

Bidra til et mer bærekraftig landbruk og fiske, anstendige arbeidsforhold og god dyrevelferd i leverandørkjeden

Ansvarlig arbeidsgiver

Vi skal være blant Norges mest ansvarlige og attraktive arbeidsgivere.

Samarbeid

Partnerskap er fundamentet for vårt arbeid med å nå ambisiøse mål om et mer bærekraftig matsystem.

1.A.3 Hvordan er policy for egen virksomhet blitt utviklet og forankret?

1. Code of conduct - våre kontraktsfestede krav til våre leverandører - ble revidert i 2019 og følger Etisk Handel Norge sin versjon ordrett. COC er vedtatt i alle selskapers ledergrupper og alle kontraktsfestede leverandører har fått informasjon om endringene. 2. I 2019 ble det også utarbeidet etiske retningslinjer til internt bruk i alle Agra-selskaper, betydende med at eksisterende retningslinjer ble samlet i ett dokument. 3. Vi etablerte også en egen Innkjøpspolicy. 4. Agra policy for bærekraftig forretningspraksis gjelder for alle Agras virksomheter og ligger offentlig på agra.no. Denne inkluderer også COC.

1.B Organisering og internkommunikasjon

1.B.1 Hvordan er arbeidet med aktsomhetsvurderinger organisert i virksomheten, forankret i interne retningslinjer og rutiner og hvorfor?

Selskapenes bærekraftstrategier omhandler de viktigste områdene hvor vi kan og skal gjøre en positiv forskjell. Hvert av disse områdene er organisert med et medlem fra Ledergruppen som ansvarlig eier. På denne måten blir arbeidet en naturlig del av vår daglige drift. Aktsomhetsvurderinger er plassert under området Etikk og miljø i leverandørkjeden og eies av konserndirektør for innkjøp. Policy for dette arbeidet er oppdatert 2023 og beskriver arbeidsfordeling og prosess. For alle områder i bærekraftstrategien utarbeides detaljerte årsplaner for hvert område, med tilhørende RAPIDer som viser ansvarsområder for ulike funksjoner. Resultatgjennomgang av årsplanene skjer to ganger årlig, for selskapenes ledergrupper og for konsernledelsen.

Agras Bærekraftsdirektør og direktør for konserninnkjøp rapporterer direkte til konsernsjef Knut K. Heje og leder arbeidet med strategi, malverk og prosesser i tett dialog med viktige interne og eksterne interessenter.

1.B.2 Hvordan blir betydningen av virksomhetens aktsomhetsvurderinger konkretisert og tydeliggjort for de ansatte gjennom stillingsbeskrivelse (eller lignende), arbeidsoppgaver og incentivordninger?

Se over. Tiltak i årsplanene for hvert område involverer et bredt antall medarbeidere og får konsekvenser for deres daglige arbeidsoppgaver samt årsmål. Vi kommuniserer målsetninger og feirer resultater på interne møter, Millskonferansen, vårt intranett, gjennom bærekraftrapporten og i introduksjonsopplæring.

1.B.3 Hvordan sikres det at relevante ansatte har tilstrekkelig kompetanse til å gjennomføre arbeidet med aktsomhetsvurderinger?

Opplæring av innkjøpere, produktutviklere og kvalitetsavdeling gjennom interne kurs, webinar hos Sedex og møter og kurs hos Etisk Handel Norge.

1.C. Planer og ressurser

1.C.1 Hvordan er virksomhetens forpliktelser til å respektere mennesker, samfunn, dyr og miljø forankret i virksomhetens strategier og handlingsplaner?

Bærekraft er strategisk fundament i Agra-strategien samt alle selskapenes 2024-2026-strategier. I tillegg har både Agra og selskapene egne bærekraftstrategier som gjelder til 2025.

Mills er medlem av UN Global Compact og har klimamål validert av SBTi.

1.C.2 Hvordan følges virksomhetens strategier og planer for å være ansvarlig og bærekraftig opp av ledelse og styre?

Årsplaner bærekraft resultatfremlegges to ganger årlig for ledelse og styre. I tillegg er ulike bærekraftområder inne på agendaen på alle ledermøter i Agra. Årlige bærekraftrapporter utarbeides i alle selskaper og godkjennes i styre og ledelse.

1.D Partnerskap og samarbeid med forretningsforbindelser, spesielt leverandører

1.D.1 Hvordan tydeliggjør virksomheten viktigheten av ansvarlighet og bærekraft i møte med forretningsforbindelser, spesielt i leverandørkjeden?

Kravene og forventningene tydeliggjøres i form av:

- prekvalifisering ved hjelp av SQ og godkjenning av Agra Supplier Code of Conduct. I de tilfellene hvor leverandøren ikke ønsker å godkjenne vår COC men henviser til sin egen, tar vi en grundig gjennomgang av deres COC med tilhørende oppfølgingssamtale før vi kan godkjenne dem. Vi opplever at dette skaper økt forståelse hos leverandør som i sin tur kan føre til at de «oppgraderer» sin policy og rutiner for videreformidling bakover i verdikjeden.
- For høyrisikoråvarer som kakao krever vi sertifisering av råvaren. All kakao er Rainforest alliance-sertifisert. For marine råvarer med utenlandsk opprinnelse er kravet MSC-sertifisering. Mål om stadig større andel sertifisert kokosolje er under vurdering.
- kontrakt (som også inneholder COC)
- møter med leverandører
- revisjoner utført hos leverandører. For høyrisikoleverandører etterspørres SMETA-audit eller tilsvarende.
- kommunisert målsetninger, et eksempel er når revidert Code of Conduct blir kommunisert til samtlige leverandører. Vi har også informert samtlige kontraktsfestede leverandører om å forvente intensivert oppfølging av høyrisikoleverandører.
- Policy for bærekraftig forretningspraksis (inkludert COC) ligger offentlig tilgjengelig på [mills.no](https://mills.no/baerekraft/leverandoroppfolging/)

Indikator

Andel av bedriftens leverandører som har akseptert retningslinjer for leverandører



Code of conduct aksepteres ved prekvalifisering og kontraktinngåelse. Selskapenes leverandører av råvarer og emballasje er kontraktsfestet.

1.E Erfaringer og endringer

1.E.1 Hvilke erfaringer har virksomheten gjort seg om arbeidet med bærekraftig forretningspraksis i rapporteringsåret, og hva har endret seg som et resultat av dette?

Det er gjennomført en rekke tiltak som har bidratt til større fart i arbeidet, mye engasjement og økt kunnskap:

- Gjennomført risikovurdering av alle råvarer og emballasje. Benytter Sedex til å risikovurdere leverandørene. Fulgt opp prioriterte høyrisikoleverandører og oppnådd resultater på flere områder.
- Konsernets innkjøpsavdeling har økt sin kompetanse rundt risikovurdering og oppfølging av leverandører.
- Økt aktivitet med dialog/møter med høyrisikoleverandører som har gitt konkret forbedring.
- Kunder stiller stadig høyere krav til vår rapportering på progresjon for høyrisikoleverandører.
- Gjennomført årlig kartlegging av produsentland og produsent av alle råvare- og emballasjeartikler.
- Alle selskaper jobber målrettet for å nå validerte klimamål i Science based target initiative.
- Selskapene har redusert sine klimautslipp, bla ved overgang til råvarer med lavere klimautslipp og mer kortreist opprinnelse.

2

Fastsette fokus for rapporten

Kartlegging av virksomhetens påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø

Kartlegging handler om å identifisere virksomhetens risiko for, og faktiske negative påvirkning/ skade, på mennesker, dyr, samfunn og miljø, inkludert i leverandørkjeden og gjennom forretningsforbindelser. Det handler om å først danne seg et overordnet risikobilde, for så å prioritere mest vesentlige risikoområder for grundigere kartlegging og håndtering av funn. Hvordan virksomheten er involvert i eventuell negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø, er sentralt for å avgjøre riktig respons og tiltak. Involvering av interessenter, spesielt påvirkede parter, er sentralt i kartleggingsarbeidet, så vel som i tiltak for å håndtere utfordringene på en god måte.

2.A Kartlegging og prioritering

PRIORITERT NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE FOR MENNESKER, DYR, SAMFUNN OG MILJØ

Å prioritere en eller flere risikoområder på bakgrunn av alvorlighetsgrad, betyr ikke at noen risiko er viktigere enn andre, eller at virksomheter ikke gjør noen med annen risiko, men at det som har størst negativ påvirkning prioriteres først. Kartlegging og prioritering er en kontinuerlig prosess.

2.A.1 List opp virksomhetens faktiske negative konsekvenser og/eller prioriterte vesentlig risiko for negativ påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø. Merk at de prioriterte risikoene dere lister opp i tabellen under vil bli overført til trinn 3 av denne rapporten, hvor dere vil bli bedt om å besvare hvordan dere arbeider med å stanse, forebygge eller redusere den negative påvirkningen.

Prioritert negativ påvirkning / skade	Relatert tema	Geografi
Fagforeninger hos leverandører i høyrisikoland (Sedex score >5). Kan være Tier 1 og 2. Råvarer som oljer, grønnsaker og tilsetningsstoffer.	Fagorganisering og kollektive forhandlinger	Kina India Malaysia Peru Filippinene Thailand Tyrkia
Arbeidstid hos leverandører i høyrisikoland (Sedex score >5) Kan være Tier 1 og 2. Råvarer som oljer, grønnsaker og tilsetningsstoffer.	Arbeidstid	Kina India Malaysia Peru Filippinene Thailand Tyrkia
Risiko for negativ påvirkning på biodiversitet knyttet til produksjon hos leverandør i høyrisikoland. (Sedex score >5) Kan være Tier 1 og 2. Råvarer som oljer, grønnsaker og tilsetningsstoffer.	Miljø	Argentina Kina India Malaysia Peru Filippinene Thailand Tyrkia

Se forklaring Sedex-score her: <https://www.sedex.com/blog/understanding-supply-chain-risks-with-the-radar-risk-tool/>

BEGRUNNELSE FOR HVORFOR DISSE UTFORDRINGENE ER PRIORITERT SOM MEST VESENTLIGE FOR MENNESKER, DYR, SAMFUNN OG MILJØ

2.A.2 Beskriv: a) virksomhetens rutiner for kartlegging og identifisering av risiko og hvordan den negative påvirkningen/skaden ble identifisert og prioritert i denne perioden. b) eventuelle deler av virksomheten som ikke er dekket i denne rapporteringen (produktgrupper, egne produkter, avdelinger eller lignende) og hvorfor dere har valgt å ikke prioritere disse i det videre arbeidet; c) hvordan informasjon ble hentet inn, hvilke kilder som er benyttet og hvilke interessenter som er involvert/dere har snakket med; d) om det er identifisert områder eller tema hvor det er manglende informasjon for å danne seg et helhetlig bilde, og hvordan dere planlegger å gå frem for å få mer informasjon/håndtere dette.

a) Agra benytter et risikovurderingsverktøy utviklet av Sedex. Sedex er en global "not-for-profit membership organization" som tilbyr verdens største plattform for samarbeid og deling av sourcing data knyttet til etiske normer som benytter prinsipper og krav basert på:

- ETI Base Code: 2014 (Ethical Trading Initiative)
- SA8000:2014 – Social Accountability (SAI – Social Accountability International)
- ISO 14001:2015 – Environment Management System (International Organization for Standardization)
- OHSAS 18001 occupational health and safety management system (Occupational Health & Safety Advisory Services)

Sedex tilbyr også en Supplier Risk Assessment Score som Agra benytter til å vurdere og godkjenne leverandører. Denne risikovurderingen har en vurdering av både produksjonslandet og industrien/bransjen, som leverandøren tilhører. Denne modulen (RADAR) henter inn data fra anerkjente eksterne kilder.

Leverandørene vurdert til høyere risiko blir prioritert med tanke på oppfølging i form av dokumentgjennomgang, oppfølgingsmøter og revisjoner.

Data fra Sedex brukes i forbindelse med prioriteringen av leverandørene som har en høyere score. Dette mates deretter inn i vårt eget PowerBI risikovurderingsverktøy. Her får hver enkelt leverandør oversikt over risikoprofil i sin portefølje. Felles workshop blir gjennomført for å heve bevissthet rundt risiko generelt, samt vise spesielle funn fra årlig analyse. Hver innkjøper blir deretter fulgt opp i 1:1-møter med direktør for bærekraft for å lage en årsplan for oppfølging av prioriterte høyrisikoleverandører.

I perioden 2023 ble plan for oppfølging av risikoråvarer fulgt som planlagt. Det er snakk om ulike landbruksråvarer og tilsetningsstoffer fra risikoland. Totalt fire innkjøpere har vært involvert i leverandørdialogen, i tillegg til Bærekraftdirektør. Eksempler på høyriskoråvarer er kokos og pepper. Dette er landbruksvarer fra sørøst-Asia med lange, "low-tech" verdikjeder.

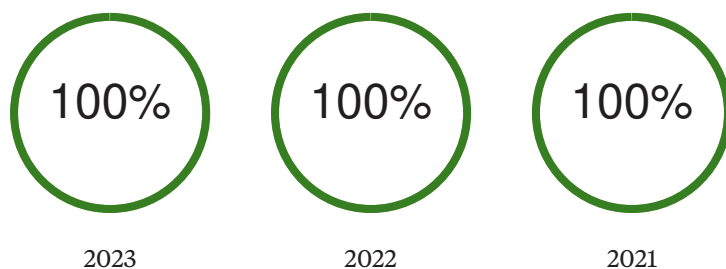
b) Samtlige råvarer blir risikovurdert årlig. Emballasje kategoriseres ikke som høy risiko ettersom opprinnelse er Europa. Frem til nå har ikke indirekte varer blitt risikovurdert. Disse skal vi jobbe spesielt med i 2024 og 2025 og kan da ta i bruk verktøy og prosesser som vi har utviklet for råvarer og emballasje.

c) se svar under a). Innkjøpere og leverandører er viktige interessenter i arbeidet.

d) Vi har identifisert behov for Sedex-audit på noen produksjonssteder i Asia. Det er avtalt med vår leverandør om at dette gjennomføres i løpet av 2024.

Indikator

Andel leverandører i risikofylte leverandørkjeder som er kartlagt



Alle leverandører kartlegges ved hjelp av skrivebordsanalyse. Deretter prioriteres leverandørene hvor man skal gå i dialog for å se om analyseresultatet er riktig.

ANNEN NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE

2.A.3 Beskriv annen negativ påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø som ble identifisert i kartleggingen i egen virksomhet, leverandørkjeden eller hos forretningsforbindelser i rapporteringsåret og hvordan disse er håndtert

Risikovurderingen er basert på en total score (inherent score) fra Sedex som inkluderer:

- en total vurdering av bedriftens profil
- geografisk lokalisering
- kategori
- etikk/korrupsjon
- arbeidsforhold
- helse og sikkerhet
- miljø

Leverandører med høyere risiko følges opp som beskrevet ovenfor.

Ingen faktisk negativ skade er identifisert.

A woman in a blue lab coat and cap is working in a laboratory. She is looking down at a piece of equipment on a table. In the background, other people in similar attire are working at their stations. The lighting is bright and even.

3

Håndtering av prioritert påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere handler om å håndtere funn fra kartleggingen på en god måte. Virksomhetens mest vesentlige negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø prioriteres først. Dette betyr ikke at annen risiko er uvesentlig eller at det ikke håndteres. Hvordan virksomheten er involvert, er sentralt for å treffe riktige tiltak. Faktisk negativ påvirkning/skade som virksomheten forårsaker eller bidrar til må stanses, forebygges og reduseres. Virksomheter som er direkte forbundet med negativ påvirkning må bruke sin innflytelse til å få forretningsforbindelser (f.eks. leverandører) til å stanse, forebygge og redusere dette. Dette innebærer å utvikle og iverksettes planer og rutiner for å håndtere risiko, og kan kreve endringer i egne policyer og styringssystemer. Virksomheters vellykkede håndtering av negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø er et avgjørende bidrag til FNs bærekraftsmål.

3.A Stanse, forebygge eller redusere

3.A.1 Legg til mål, status på fremdrift, og beskriv tiltak dere har iverksatt for å håndtere virksomhetens prioriterte negative påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø:

Prioritert negativ påvirkning/skade	Fagforeninger hos leverandører i høyrisikoland (Sedex score >5). Kan være Tier 1 og 2. Råvarer som oljer, grønnsaker og tilsetningsstoffer.
Overordnet mål :	Muligheten for å tilknytte seg fagforening hos leverandører er i henhold til kravene i Agra Code of Conduct.
Status :	Godt i gang
Mål i rapporteringsåret :	Oppfølging og tett dialog med prioriterte høyrisikoleverandører (via Sedex eller annen dokumentasjon).

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

Leverandørene er risikovurdert i forhold til Sedex inherent score og fulgt opp med hensyn til dokumentasjon. Leverandørene som er registrert i Sedex blir fulgt opp (SAQ profil (self assessment questionnaire i Sedex-systemet eller ekstern Smeta audit gjennomført av 3.partsrevisorer). Særlig prioritert leverandør har vært kokosolje med opprinnelse Filippinene. Her har vår leverandør gjennomført to workshops med arbeidere, i samarbeid med lokale myndigheter og NGOs. Målet har vært å øke bevissthet rundt sosial risiko og etterlevelse. Sedex-medlemskap for "crushing plant" opprettet og SAQ gjennomført.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Ref tiltakene over viser dette faktiske resultater for en stor del av verdikjeden til kokosolje vi kjøper inn. Effekt av workshops samt videre planer vil følges opp spesielt i dialog med leverandører i 2024. Mål for kommende rapporteringsår er å gjennomføre flere programmer på "field level" i kokosoljeproduksjonen. Et særlig fokus vil være viktigheten av støtte til utdanning blant barn for å unngå barnarbeid på gårdene. En ekstern SEDEX-audit vil gjennomføres på "crushing plant" i Filippinene i 2024. Generelt: Mer målrettet og strømlinjeformet oppfølging av høyrisikoleverandører i alle innkjøpskategorier. Gjennomføring av møter og oppfølging av dokumentasjon og eksterne revisjonsrapporter. Tematikker som innebærer høy risiko løftes spesielt i møtene.

Prioritert negativ påvirkning/skade	Arbeidstid hos leverandører i høyrisikoland (Sedex score >5) Kan være Tier 1 og 2. Råvarer som oljer, grønnsaker og tilsetningsstoffer.
Overordnet mål :	Helse, miljø og sikkerhet hos leverandører er i henhold til kravene i Agra Code of Conduct.
Status :	godt igang
Mål i rapporteringsåret :	Sjekk av leverandørene med høy risiko - (via Sedex eller annen dokumentasjon).

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

Leverandørene er risikovurdert i forhold til Sedex inherent score og fulgt opp med hensyn til dokumentasjon. Leverandørene som er registrert i Sedex blir fulgt opp (SAQ profil (self assessment questionnaire i Sedex-systemet eller ekstern Smeta audit gjennomført av 3.partsrevisorer). Særlig prioritert leverandør har vært kokosolje med opprinnelse Filippinene. Her har vår leverandør gjennomført to workshops med arbeidere, i samarbeid med lokale myndigheter og NGOs. Målet har vært å øke bevissthet rundt sosial risiko og etterlevelse. Sedex-medlemskap for "crushing plant" opprettet og SAQ gjennomført.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Ref tiltakene over viser dette faktiske resultater for en stor del av verdikjeden til kokosolje vi kjøper inn. Mål for kommende rapporteringsår er å gjennomføre flere programmer på "field level" i kokosoljeproduksjonen. Et særlig fokus vil være viktigheten av støtte til utdanning blant barn for å unngå barnarbeid på gårdene. En ekstern SEDEX-audit vil gjennomføres på "crushing plant" i Filippinene i 2024. Generelt: Mer målrettet og strømlinjeformet oppfølging av høyrisikoleverandører i alle innkjøpskategorier. Gjennomføring av møter og oppfølging av dokumentasjon og eksterne revisjonsrapporter. Tematikker som innebærer høy risiko løftes spesielt i møtene. Gjeldende arbeidstid spesielt er vi svært bevisste på å ha lange ledetider. Dette er spesifisert i kontraktene med våre leverandører. Våre agenter har sikkerhetslager av varer og det er ikke en bransje som er preget av uforutsigbarhet og korte ledetider.

Prioritert negativ påvirkning/skade	Risiko for negativ påvirkning på biodiversitet knyttet til produksjon hos leverandør i høyrisikoland. (Sedex score >5) Kan være Tier 1 og 2. Råvarer som oljer, grønnsaker og tilsetningsstoffer.
Overordnet mål :	Kartlegge risiko for negativ påvirkning på biodiversitet bakover i verdikjeden.
Status :	I startfasen
Mål i rapporteringsåret :	Kartlegge høyrisikoland og hvilken type påvirkning på biodiversitet det er snakk om. Vurdere å endre innkjøp av råvare til bedre påvirkning på biodiversitet.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

Dialog med prioriterte leverandører rundt hvilken risiko de selv har kartlagt. Mills har investert i overgang til mer kortreiste råvarer, med et landbruk som benytter mindre sprøytemidler, gjødsel og vanning. Dette har gitt store CO2-kutt og mindre påvirkning på biodiversitet.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Kartlagt sammenfallende risiko hos oss og leverandører. Mills har investert i overgang til mer kortreiste råvarer, med et landbruk som benytter mindre sprøytemidler, gjødsel og vanning. Dette har gitt store CO2-kutt og mindre påvirkning på biodiversitet. Området vil jobbes videre med i 2024, enda mer målrettet og med oppfølging av dokumentasjon og eksterne revisjonsrapporter. Nye prosjekter for å erstatte råvarer med alternativer med bedre påvirkning vurderes.

Andre tiltak for å håndtere negativ påvirkning/skade:

Beskriv virksomhetens tverrgående tiltak for å stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning/ skade på mennesker, samfunn og miljø i leverandørkjeden

3.B.1 Reduksjon av natur- og miljøpåvirkning

I 2023 utarbeidet alle selskaper fullt klimaregnskap og reduksjonstiltak for å nå SBTi-validerede klimamål. Klimaregnskapet blir rapportert i forbindelse med bærekraftsrapportene for Mills, Foodmark og Stryhns Gruppen.

Mills har gjennomført LCA-analyser i alle kategorier. Både klimaregnskap og LCA-analyser benyttes som grunnlag for tiltaksplan for kraftige CO₂-kutt.

Mills har investert i overgang til mer kortreiste råvarer, med et landbruk som benytter mindre sprøytemidler, gjødsel og vanning. Dette har gitt store CO₂-kutt og mindre påvirkning på biodiversitet.

3.B.2 Reduksjon av klimagassutslipp

Mills oppnådde i 2023 en reduksjon (sett mot produsert tonn) på 11%. Dette skyldes primært bytte til råvarer med lavere påvirkning på klima og biodiversitet.

Detaljer fra klimaregnskapet ligger offentlig tilgjengelig her <https://mills.no/baerekraftrapport-2023/klima-og-miljo/>

3.B.3 Tilpasning av egen innkjøpspraksis (sourcing)

Mål vedrørende etikk og miljø i leverandørkjeden eies av konserndirektør innkjøp. Gjennomføring av tiltak eies av de enkelte innkjøperne.

Det er innarbeidet rutiner som sikrer at nødvendige bærekraftshensyn tas i vurderingen av eksisterende og nye leverandører. Det er et pågående samarbeid mellom innkjøp, produktutvikling og kvalitet rundt utviklingen av et verktøy som skal gjøre det lettere å identifisere de mest vesentlige utfordringene knyttet til en leverandør eller råvare og sikre at de blir fulgt opp i dialogen med leverandøren. Innkjøpere lærer opp i å lese risikoprofil i egen innkjøpsportefølje og sette relevante mål og tiltak.

Ledetider er kontraktsfestet og utviklet i samarbeid med leverandør. Dette sikrer forutsigbarhet og senker risikoen for bruk av overtid. I matbransjen er det også vanlig med produksjon til lager. Råvarer fra landbruket følger også naturlige sesonger som det er forutsigbart å planlegge rundt.

3.B.4 Valg av produkter og sertifiseringer

Alle leverandørene blir fulgt opp og bedt om å foreta en egevaluering (Supplier Questionnaire). Vi kartlegger hvilke sertifikater de har og disse blir vektlagt når leverandørene vurderes og godkjennes. Aktuelle sertifikater er på kvalitet ISO 90021, mattrygghet (GFSI approved certificates), miljø og bærekraft MSC, FSC, ASI, ISO 14001, EMAS, helse miljø og sikkerhet OHSAS ISO 18001. Leverandører som er revidert etter SMETA er også foretrukket, spesielt der hvor produksjonsland og kategori tilsier at leverandøren har en høyere inherent risk score. All dokumentasjon knyttet til leverandørgodkjenninger er samlet i et konsernsystem.

3.B.5 Støtte aktivt opp om fri fagorganisering og kollektive forhandlinger, eller der lovverket ikke tillater dette, støtte aktivt opp om andre former for demokratisk valgt arbeiderrepresentasjon

Krav om fri fagorganisering og kollektive forhandlinger inngår i Agra Code of Conduct. Leverandører som befinner seg i høy risikoområder blir fulgt opp ekstra med hensyn til disse kravene. Bruk av Sedex og SMETA-sertifiseringer er viktige verktøy som brukes for å sikre at kravene blir ivaretatt og det er også noe som inngår som sjekkpunkt under leverandørrevisjoner som Agra foretar. I rapporteringsåret har flere leverandører gjennomført opplæring blant arbeidere i denne tematikken.

3.B.6 Bidrag til utvikling, kompetanseheving og opplæring internt og av leverandører og arbeidere i leverandørkjeden

Mills har en aktiv dialog med leverandørene gjennom statusmøter, besøk og revisjoner hvor etikk og bærekraft er faste punkter. Leverandører får tilbakemelding på forbedringsområder, enten det er fysiske forhold i produksjonen eller de overordnede systemene og rutiner de bruker. Det gis også opplæring hos aktuelle leverandører i bruk av Sedex som risikovurderingsverktøy.

Intern opplæring på området skjer kontinuerlig. Forståelsen internt er stadig økende.

3.B.7 Bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser i egen virksomhet og leverandørkjeden

Inngår i selskapenes etiske retningslinjer, med tydelige varslingskanaler. Ingen hendelser registrert i 2023.

3.B.8 Annen relevant informasjon for hvordan dere arbeider med å redusere, forhindre og håndtere negativ innvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø

Vi har årlige rutiner for å følge opp alle leverandører med høyere risiko slik at vi sikrer at disse følger Agra Code of Conduct.



4

Overvåking av gjennomføring og resultater

Overvåkning av gjennomføring og resultater handler om å måle effekten av systematikken og eget arbeid i hvert trinn i aktsomhetsvurderingene, og viser hvorvidt virksomheten gjør gode aktsomhetsvurderinger. Virksomheten må ha systematikk og rutiner på plass for å kunne fange opp og kritisk vurdere egne konklusjoner, prioriteringer og tiltak som er gjort som en del av aktsomhetsvurderinger. Eksempelvis: Er kartlegging og prioritering av mest negativ påvirkning gjort på en faglig god og troverdig måte, og som reflekterer de faktiske forholdene? Virker tiltakene for å stanse, forebygge og/eller redusere virksomhetens negative påvirkning/skade etter hensikten? Er skade gjenopprettet der det er relevant? Dette kan gjelde tiltak virksomheten gjør selv og som utføres av eller i samarbeid med andre. Erfaringene virksomheten gjør seg med arbeidet med aktsomhetsvurderinger brukes for å forbedre prosesser og resultater i fremtiden.

4.A Overvåkning og evaluering

4.A.1 Beskriv a) hvem som har ansvar for å overvåke effekten og resultatene av tiltak iverksatt for å håndtere virksomhetens vesentlige risiko for skade/negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø, og hvordan overvåkingen gjennomføres i praksis, b) hvem som har ansvar for å evaluere virksomhetens implementering og arbeid med aktsomhetsvurderinger, og hvordan evalueringen gjennomføres i praksis:

a) Overordnet utarbeides en COSO risikovurderingsrapport for Agra og for alle selskapene. Ledergruppene i hvert selskap, ledelse i Agra samt styret i Agra gjennomgår risikovurderingen og kommer med innspill til endringer og/eller endret oppfølging.

b) Direktør konsernninnkjøp har ansvaret for gjennomføring og evaluering av årlig risikovurdering av råvarer og emballasje. Evaluering gjøres årlig ved samtaler med alle deltakere og gjennomgang av status planlagte tiltak samt mål for kommende år.

Forsyningsledelse har i tillegg ansvar for oppfølging av:

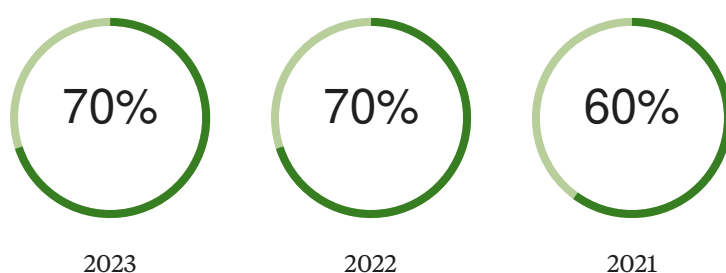
- Matsvinn
- Energiforbruk
- Vannforbruk
- Håndtering av avfall
- Bruk av optimal emballasje

Det utarbeides en bærekraftsrapport hvert år i hvert selskap som oppsummerer resultatene og foreslår tiltak og forbedringer. Vår bærekraftstrategi bygger på historiske resultater og innspill fra interne og eksterne interessenter.

Det er også utarbeidet årsplaner for bærekraft (vedlagt) med omfattende tiltak innen hvert av våre viktigste bærekraftsområder. Årsplanene følges opp kvartalsvis blant områdeiere og halvårlig i ledelsen (selskap og konsern).

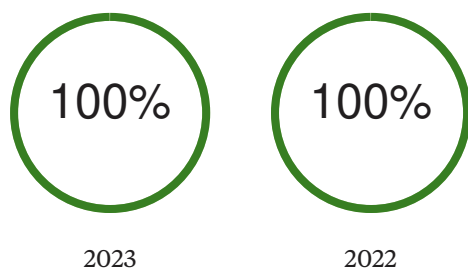
Indikator

Andel av leverandører som har validert sine klimamål gjennom Science based targets initiative

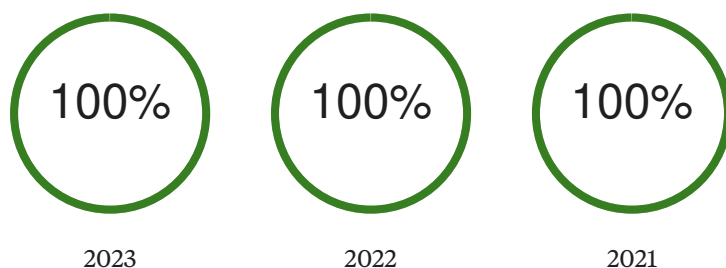


Krav til leverandører om å sette seg klimamål i tråd med 1,5gradersmålet og få disse validert av SBTi. Årlig måling av status.

Andel av leverandører av råvarer og emballasje som har signert kontrakt med vedlegg Code of conduct



Andel leverandører av råvarer og emballasje som er risikokartlagt



4.A.2 Beskriv hvordan dere sannsynliggjør at virksomhetens tiltak for å identifisere, forebygge og redusere negativ påvirkning faktisk fungerer

Det gjennomføres en årlig risikovurdering med innhenting av data og innspill på hvordan leverandørene fungerer med hensyn til leveransesikkerhet, kvalitet, miljø og etikk. Denne vurderingen brukes som grunnlag for å følge opp utvalgte leverandører med møter, besøk, revisjoner og forbedringsprosjekter.

A woman with dark hair tied back, wearing a light blue button-down shirt and a brown leather apron, is looking down at something out of frame. She is in a kitchen setting, with a gas stove visible in the foreground. The background is blurred, showing kitchen equipment and a bright light source.

5

Kommunikasjon av hvordan negativ påvirkning/skade er håndtert

Forutsetningen for god ekstern kommunikasjon om arbeidet knyttet til virksomheters aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis er at den bygger på konkrete aktiviteter og resultater. Virksomheten skal kommunisere offentlig om relevante styringsdokumentet knyttet til aktsomhetsvurderinger, eksempelvis policyer, retningslinjer, prosesser og aktiviteter knyttet til å identifisere og håndtere virksomhetens faktiske og potensielle negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø. Kommunikasjonen bør inkludere hvordan risikoen er avdekket og håndtert, samt hvilke effekter man oppnådde av tiltakene/aktivitetene. Etter åpenhetslovens §4 skal virksomheter som er omfattet årlig offentliggjøre en redegjørelse for aktsomhetsvurderinger.

5.A. Kommunisere eksternt

5.A.1 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer med berørte interessenter om håndteringen av negativ påvirkning/skade

Ved personskade i egen produksjonsvirksomhet informeres det bredt ut til alle medarbeidere. Skadelidende medarbeidere blir tett fulgt opp, godt ivaretatt og tiltak for å unngå lignende skader iverksettes umiddelbart.

5.A.2 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer offentlig rundt eget arbeid med kartlegging og håndtering av negativ påvirkning/skade

Ved omfattende hendelser kommuniseres det åpent gjennom presse. Hendelsene omtales også i årlig bærekraftrapport som ligger offentlig tilgjengelig.

<https://mills.no/baerekraftrapport-2023/ansvarlig-arbeidsgiver/>

5.A.3 Beskriv virksomhetens rutine for å ivareta og besvare eksterne henvendelser relatert til informasjonskravet pålagt virksomheter under åpenhetsloven.

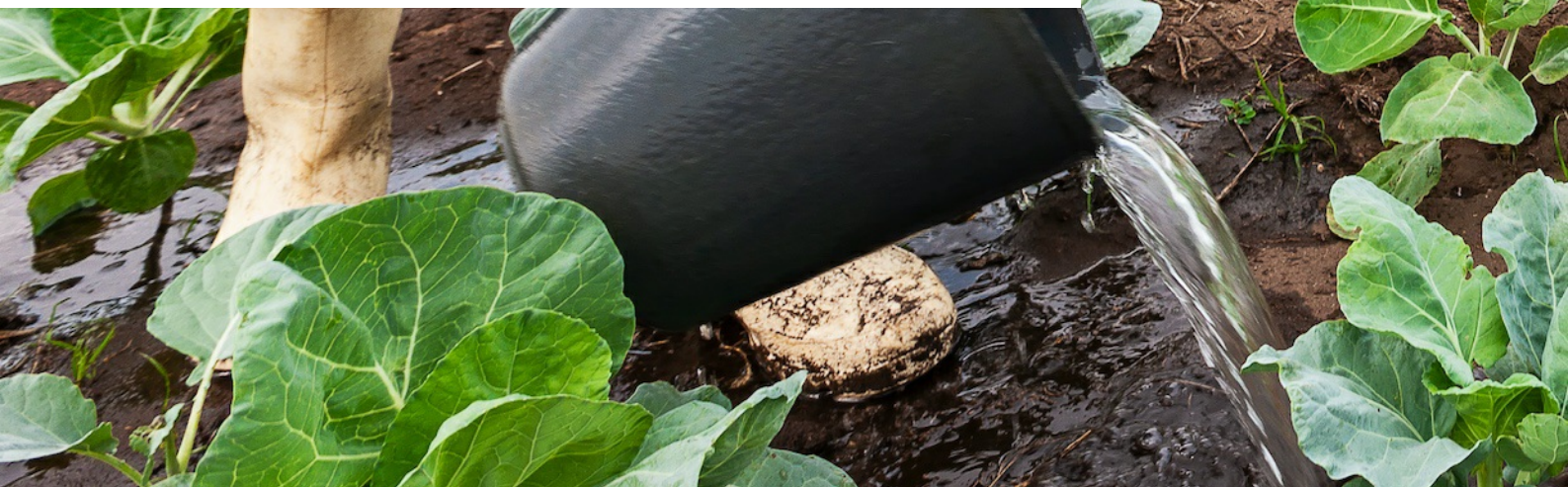
Se: <https://mills.no/om-oss/apenhetsloven/>



6

Gjenoppretting der dette er påkrevd

Når en virksomhet har identifisert at den har forårsaket eller bidratt til skade på mennesker, dyr, samfunn eller miljø håndteres skaden gjennom å sørge for gjenoppretting, eller samarbeide om gjenoppretting. Gjenoppretting kan innebære økonomisk erstatning eller kompensasjon, en offentlig beklagelse, eller at skaden på annet vis rettes opp. Det handler også om å sørge for tilgang til klageordninger for arbeidere og/eller lokalsamfunn slik at de kan få sin sak hørt og håndtert.



6.A Gjenoppretting

6.A.1 Beskriv virksomhetens policy for gjenoppretting ved negative konsekvenser for mennesker, dyr, samfunn og miljø

Vi har egne rutiner for oppfølging av ulykker i våre fabrikker. I 2023 har vi registrert totalt syv ulykker med fravær i Mills. Dette er en økning fra 2022.

Det finnes også rutiner for å følge opp eventuelle tilfeller hvor det er brudd på våre egne krav, myndighetenes krav og vår Code of Conduct.

Dersom Agra er direkte ansvarlig for negative konsekvenser, vil vi samarbeide med relevante myndighetene og iverksette nødvendige tiltak.

Dersom noe skulle oppstå i tilknytning til en leverandør vil det bli vurdert fra case til case med tanke på hva selskapene har mulighet til å gjøre.

Agra har gode rutiner for håndtering av ulike utfordringer knyttet til kvalitet, etikk og miljø. Et eksempel er organiseringen av arbeidet i forbindelse med sikre råvarer mot funn av etylenoksid.

Klagemekanismer er tema i SMETA-audits.

Beskriv eventuelle tilfeller av gjenoppretting i rapporteringsperioden

Det gjøres jevnlig risikovurderinger, spesielt i forbindelse med endringer. Det rapporteres også om farlige forhold, slik at forbedringer kan gjøres for å forebygge ulykker. Vi gjennomfører rekonstruksjon etter alle ulykker og alvorlige hendelser, for enklere å kunne iverksette tiltak. 7 ulykker ble registrert Mills fabrikker i 2023. Vi har også gjennomført opplæring sammen med leverandør om riktig bruk av kjemikalier og spylestasjoner. Det har også vært to alvorlige tilfeller av skade på medarbeidere ved fabrikkene i Sverige. Her er alle rutiner fulgt i etterkant.

Det er ikke rapportert om tilfeller blant leverandører i 2023 hvor det var behov for gjenoppretting.

6.B Sikre tilgang til klagemekanismer

6.B.1 Beskriv hva virksomheten gjør for å sikre at ansatte i egen virksomhet og andre interessenter, spesielt påvirkede arbeidere samt lokalsamfunn har tilgang til varslingskanaler og klagemekanismer, når det er aktuelt

Hos våre egne ansatte finnes gode rutiner for varsling. Det samme gjelder håndtering av eventuelle klager fra eksterne interessenter (naboer, kunder, forbrukere osv). Gjennom COC og leverandørdialog setter vi fokus på denne tematikken.

Gjennom Sedex får vi varsel om hva som evt. er avdekket ved tredjepartsrevisjoner hos våre underleverandører. Dette setter oss bedre i stand til å følge opp konkrete utbedringer i didlaog med våre direkte leverandører.

Kontaktinformasjon:

AGRA

Emilie Olderskog

emilie.olderskog@agra.no